

УДК 616.9:378.147+61:378.147

DOI

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ”

Н. О. Жураковська, О. М. Майстренко, О. В. Павленко

ДВНЗ “Одеський національний медичний університет МОЗ України”

APPLICATION INTERACTIVE STUDY METHODS IN TEACHING DISCIPLINE “INFECTIOUS DISEASES”

N. O. Zhurakovska, O. M. Maystrenko, O. V. Pavlenko

SHEI “Odesa National Medical University of MPH of Ukraine”

Стаття присвячена інноваційним методикам при викладанні інфекційних хвороб для студентів 6 курсу медичного факультету. На прикладі теми “ВІЛ-інфекція. СНІД-асоційовані захворювання” автори аналізують ефективність засвоєння навчального матеріалу залежно від способу викладання і діляться власним досвідом його вдосконалення. Встановлено, що інтерактивні методи навчання дозволяють покращити процес розуміння, засвоєння та творчого застосування знань при вирішенні практичних завдань.

The innovative techniques and in teaching of infectious diseases for students of the 6th year Medical Faculty were shown in the article. The effectiveness of studying the theme “HIV infection. AIDS-associated disease” depending on the method of teaching was analyzed. The obtained experience and the methods of it’s improving were notified in this data. The intensity of the process of understanding, mastering and creative application of knowledge in solving practical problems were revealed.

Вступ. Перетворення, що відбуваються в системі вищої освіти, обумовлені рухом у бік інноваційної парадигми навчання, що базується на необхідності використання інтелектуально-творчого потенціалу людини для підвищення ефективності її діяльності в усіх сферах життя [1].

В першу чергу, це обумовлює необхідність переходу від інформативних (пасивних) методів викладання до активних, коли слухач виступає не в якості об’єкта навчання (дивиться та слухає), а в якості суб’єкта (виконує самостійну роботу, творчі завдання та ін.). У цьому контексті впровадження інтерактивних методів навчання – один із найбільш важливих напрямків вдосконалення підготовки студентів-медиків [2–4].

Поняття “інтерактивний” походить від англійського “interact” (inter – взаємний, act – діяти). Отже, “інтерактивні методи” можна перекласти як “методи, що дозволяють студентам взаємодіяти між собою” [3].

Інтерактивне навчання залучає всіх учасників до обміну думками, аналізу помилок і проблем, сумісного пошуку шляхів їх подолання. Створюється середовище освітнього спілкування, яке характери-

зується відкритістю, взаємодією учасників, рівноцінністю їх аргументів, накопиченням спільних знань. При цьому викладач не займає домінуючу позицію, а тільки створює умови для ініціативи учнів, регулює навчально-виховний процес і займається його організацією [4, 5].

Інтерактивні методи навчання можна поділити на ігрові та неігрові. Неігрові методи включають аналіз конкретних ситуацій (case-stady), групові дискусії, “мозковий штурм”, методи кооперативного навчання [5].

Всі ці моделі викладання з успіхом використовуються на кафедрі інфекційних хвороб Одеського національного медичного університету.

Основна частина. Мета роботи – порівняльна оцінка ефективності двох моделей навчання (пасивної та інтерактивної) при викладанні теми “ВІЛ-інфекція. СНІД-асоційовані захворювання” для студентів 6 курсу медичного факультету.

У дослідженні взяли участь студенти двох груп 6 курсу медичного факультету (всього 60 осіб). Під час викладання теми “ВІЛ-інфекція. СНІД-асоційовані захворювання” для студентів першої групи викладачі використовували пасивну модель навчання. Студенти другої групи навчалися з ви-

© Н. О. Жураковська, О. М. Майстренко, О. В. Павленко

користанням рольової гри “Життя з ВІЛ. Як це?”, суть якої у тому, що за допомогою певних технічних засобів студенту пропонується “приміряти” на себе життя ВІЛ-інфікованої людини і практично оцінити за допомогою участі інших слухачів ризики і проблеми, з якими така людина може стикнутися у реальному житті. Мета такої гри – актуалізувати проблематику, обговорити з учасниками суть ярликів (упереджень, стигм), існуючих у суспільстві, їх зв’язок з поведінкою членів суспільства і дискримінацією, а також вплив стигми і дискримінації на життя людини, зрозуміти власну реакцію на подібну ситуацію.

З іншого боку, ця гра допомагає визначити і скоректувати рівень знань учасників відносно понять, причин і наслідків стигми і дискримінації по відношенню до ВІЛ-позитивних, а також сформулювати чітке уявлення про шляхи попередження цих явищ.

Аналіз ефективності засвоєння отриманих знань проводили за допомогою тестування, яке проводили на початку та в кінці заняття. Результати початкового тестування в обох групах були приблизно однаковими, кількість правильних відповідей складала 43–45 %.

Під час аналізу результатів тестування в кінці заняття відсоток правильних відповідей суттєво відрізнявся і складав 60–63 % і 87–88 % для першої і другої груп відповідно.

На нашу думку, успіх використання такого алгоритму практичного заняття можна пояснити тим, що значно скорочується дистанція між викладачем і студентами, що дозволяє викладачу виявити питання, які потребують більш детального розбору,

а слухачу – бути активним учасником процесу викладання, що значно підвищує його зацікавленість, активізує розумову діяльність, дозволяє не тільки поглибити теоретичні знання студентів, а й удосконалити їх практичні навички і, як наслідок, значно покращує засвоєння навчальної інформації.

Висновки: 1. Інтерактивні методи навчання дозволяють покращити процес розуміння, засвоєння та творчого застосування знань при вирішенні практичних завдань. Ефективність забезпечується за рахунок більш активного включення учнів у процесі не лише отримання, але і безпосереднього (“тут і тепер”) використання знань.

2. Якщо форми та методи інтерактивного навчання застосовуються регулярно, то у студентів формуються продуктивні підходи до оволодіння інформацією, зникає страх висловити неправильне припущення (оскільки помилка не тягне за собою негативної оцінки) і встановлюються довірчі відносини із викладачем.

3. Інтерактивне навчання підвищує мотивацію та залученість учасників до рішення проблем, що дає емоційний поштовх до подальшої пошукової активності учасників, спонукає їх до конкретних дій, процес навчання стає більш осмисленим.

4. Інтерактивне навчання формує здатність мислити неординарно, по-своєму бачити проблемну ситуацію, виходити з неї; обґрунтовувати свої позиції, свої життєві цінності; розвиває такі риси, як уміння вислуховувати іншу точку зору, співпрацювати, вступати в партнерське спілкування, виявляючи при цьому толерантність і доброзичливість по відношенню до своїх опонентів.

Список літератури

1. Панфилова А. П. Инновационные педагогические технологии: активное обучение : учебное пособие / А. П. Панфилова. – М. : Издательский центр “Академия”, 2009. – 192 с.

2. Активные и интерактивные формы проведения занятий при подготовки бакалавров сферы обслуживания : учебно-методическое пособие. – М. : Издатель Степаненко, 2011. – 152 с.

3. Маращак М. І. Особливості навчального процесу при викладанні дисципліни “Клінічна патофізіологія” в університетах Сполучених Штатів Америки” /

М. І. Маращак, О. В. Денефіль, І. Я. Криницька // Медична освіта. – 2013. – № 1. – С. 28–30.

4. Болотная Л. А. Применение интерактивных методов обучения в последипломном образовании дерматовенерологов / Л. А. Болотная, В. С. Калашникова // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2013. – № 3. – С. 80–82.

5. Бойчук Л. Г. Тестирование как один из критериев оценки знаний в системе последипломного образования и формирования квалифицированного акушера-гинеколога / Л. Г. Бойчук // Архив клінічної медицини. – 2013. – № 2 (19). – С. 93–94.

Отримано 02.03.16